

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Ei restituitur obedientia, opera Ducis Aurelianensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

contens. Et fuit conclusio que ladite voye diligemment se pratiqueroit. Nos ista quoque Latine reddenda esse censuimus in gratiam exterorum, non quidem verbum è verbo reddentes, sed verborum sententiam sequentes: Patriarcha, habita ad eos oratione, monuit Regem eos ad se vocasse ut eorum sententia & consilio iuraretur in investiganda ratione extinguendi schismatis. Tum Prælati, juxta morem antiquitus observatum, Processionem agentes per magnam aulam & cortem Palatii, demum ad sacram Capellam venerunt, ubi ab uno ex Prælatis celebrata fuit Missa de Spiritu sancto ad invocandum auxilium divini nominis in capienda maxima deliberatione. His ita peractis, tum demum in eandem aulam rediere. Iurejurando autem eos adiecit Patriarcha prompturos sententiam ex animo, absque ulla fictione, & nullo partium studio. Rogavit deinde uniuscujusque sententiam. Multa porro & eleganter & doctè hac occasione dicta in conventu sunt. Una tandem omnium vox fuit, viam cessionis magis expedire, immo necessariam esse ad constituendam unionem, & haud dubiè meliorem viam compromissi, de qua actum fuerat ab aliis. Cum ita constitutum fuisset, eaque sententia ad Regem, ad Principes regij sanguinis, & ad magnum Consilium relata fuisset, summo ab iis applausu excepta est. Itaque decretum fuit uti via cessionis omnino obtineret. Verùm Ioannes Iuvenalis silentio transmittit, id quod auctor MS. vitæ Caroli sexti adnotavit, Duces Biturigensem, Burgundum, & Aurelianensem huic conventui præfuisse vice Regis.

VI. Anno MCCCXCV. Carolus exequi volens hanc deliberationem, Duces Biturigum & Burgundiæ patruos suos ad Ducem Aurelianensem fratrem suum ad Benedictum Papam misit, qui ei persuaderent ut secundum quod ipse pollicitus fuerat, viam cessionis amplecteretur. Verùm eorum ingenia elusit Benedictus, viam compromissi proponens inter partes, quod negotium istud adeo implicabat ut finis nunquam sperari posse videretur. Post reditum Legatorum, Rex cum consilio alterius congregationis rursus aliquot viros ad Benedictum destinavit, oratum ut Papatu cederet, si verò is recusaret, finem se schismati imponere curaturum indicarent, prout melius fieri posse existimaret. Eodem verò tempore idem ab Bonifacio IX. Antipapa Romæ commorante postulari iussit, quem ob eandem causam urgebant Legati Regum Angliæ & Castellæ. irritò utrobique conatu, quòd uterque Pontificum dignitatem suam retinere destinasset. Quo factum est ut Carolus Concilium Ecclesiæ regni sui Parisiis congregaverit: ad quod accedere Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, procuratores

Prælatorum absentium, ac deputati Capitulorum Ecclesiarum cathedralium. In eo conventu Rex præsentem se, ac præsentibus etiam Principibus & gentibus Consilij sui, causam hanc examinari orarique iussit utrinque à viris doctis, ad eum modum quo orari causæ solent in Curia Parlamenti, Itaque, inquit Carolus, alternatis diebus in Consilio nostro, modo & forma quibus audientia in Curia nostra dantur &c. Dictum itaque est teneri Regem, juxta sacram Scripturam & Canones, ad adhibendum schismati remedium, ejusque extirpationem una cum ceteris Regibus procurandam. Quoniam verò ejus schismatis continuatio imputanda erat Benedicto Summo Pontifici, quòd viam cessionis à se in electione sua juratam respiceret, subtrahendam illi obedientiam velut schismatico. Itaque Rex se ad sententiam Ecclesiæ Gallicanæ accommodans decrevit cum consilio Principum regij sanguinis, ac nonnullorum aliorum Principum, Ecclesiæque regni sui, se, Ecclesiam, clerum, & populum recedere ab obedientia Benedicti. Iubet autem ut interim Beneficiis provideatur per electiones & collationes. Constitutio illa data fuit Parisiis die xxvii. Julij MCCCXCVIII. & proposita in Parlamento xxix. mensis Augusti insequentis. Quoniam verò provisiones Beneficiorum, aliasque expeditiones in Curia Romana fieri solitæ, multis difficultatibus implicata erant, Concilium Ecclesiæ Gallicanæ nonnulla statuta edidit, ut observarentur. Sed eorum confirmationem postulavit à Rege, qui eam concessit, postquam statuta illa in Consilio regio examinata fuerunt, ut patet ex constitutionibus regis editis annis millesimo trecentesimo nonagesimo nono & anno millesimo quadringentesimo sexto.

VII. Cùm subtractio non succederet ex sententia eorum qui ejus repertoires fuerant, Dux Aurelianensis summa vi tentabat ut obedientia Benedicto restitueretur. Eam ob causam Rex clerum regni sui convocavit Lutetiam anno millesimo quadringentesimo tertio, quòd Benedictus misit duos Cardinales. Negotium agitatum est in Consilio regio, præsentem Rege, in absentia Prælatorum; in quo decretum fuit restituendam esse obedientiam Benedicto, iis conditionibus quæ in quadam scedula continebantur; quarum præcipuæ fuerunt istæ: Cessurum Pontificatu Benedictum, cedente, decedente, vel ejecto adversario, provisionesque Beneficiorum valituras quæ factæ fuerant tempore subtractionis. His actis, Princeps, præsentibus Biturigum & Burgundiæ Ducibus, determinationem suam per Cancellarium significari

ficari iussit conventui Prælatorum; quorum aliqui statim consenserunt regie constitutioni, alij verò moram sibi dari postularunt ad communicandum cum Episcopis suarum provinciarum. Interim Rex ad se Duces illos accersivit, & ad cathedralem Ecclesiam Parisiensem profectus est: ubi Missa per Cardinalem Prænestinum celebrata, populo significata est voluntas regia, habita in eam rem concione à Petro de Alliaco Episcopo Cameracensi. Attamen constitutio regia modestissimis verbis conscripta est. Declarat enim Rex se quinquennio antè decrevisse subtractionem cum consilio Prælatorum, Principum, cleri, & magnatum regni. Cùm autem sibi affirmatum fuerit à duobus Cardinalibus Papam Benedictum serio amplecti velle viam cessionis, idcirco se, cum consilio & consensu Ducum Biturigenis & Burgundi patrum suorum, fratris sui Ducis Aurelianensis, & patris item sui Ducis Bourbonij, cum consilio etiam Prælatorum, Academicarumque Parisiensis, Tolosanae, Andegavensis, & Mospeliensis, plurimorumque magnatum & nobilium regni, decernere subtractionem illam in posterum cessaturam, restitutumque iri Benedicto Papæ obedientiam. Isthæc verbis Gallicis explicantur in alia ejusdem Regis constitutione, quæ sic habet: *Scavoir faisons que comme à grande & meure deliberation, & par le conseil des Seigneurs de nostre sang & lignage, des Gens de nostre Grand Conseil, des Prélats de sainte Eglise, Vniversité & Clergé de nostre Royaume &c.* Quorum verborum hæc est versio: *Notum fieri volumus quoniam post magnam & maturam deliberationem, & ex consilio Principum de sanguine & genere nostro, gentium magni nostri Consilij, Prælatorum sanctæ Ecclesiæ, Vniversitatum & cleri regni nostri &c.*

VIII. Anno millesimo quadringentesimo sexto rursus congregata est Ecclesia Gallicana, ac rursus examinata materia cessionis & subtractionis. Iussit autem Rex in suo Consilio ut de ea in utramque partem disputaretur à duodecim Theologis & Canonistis: inter quos Magister Petrus Plout sacre Theologiæ Doctor* luculenter ostendit quanta esset in hujuscemodi rebus regia auctoritas, ut inquit Ioannes Iuvenalis de Vrsinis. Tandem Concilium Regi supplicavit ut quorundam audaciam compesceret, qui paulò acerbius invehebantur in viam cessionis paulò antè propositam ad extirpandum schisma, subtractionemque vituperabant quæ facta fuerat. Eam ob rem orarunt regiam majestatem ut sub certis pœnis prohiberet ne quis deinceps talia loqueretur, utque decerneret rata esse & firma quæcunque acta

fuerant tempore subtractionis, quicquid verò secus præsumptum fuerit, in irritum mitteretur. Annuì Princeps postulatis, constitutione data die XIV. Januarij MCDVI. in qua continentur iussiones, mandata, & prohibitiones, uti Concilium postulaverat. Præterea Concilium pronuntiavit non toleraturos se deinceps reservationes Beneficiorum, gratias expectativas, aliave ingenia aulae Romanae in contemptum veterum Conciliorum à Summis Pontificibus introducta. Regem verò rogavit deliberationi huic auctoritatem addere, donec Concilium generale posset haberi. Cui petitioni se Procurator regius adjunxit. Notatu digna sunt verba constitutionis regie, quæ data est anno MCDVI. die XVIII. Februarij: *Supplicabam humiliter & devotè quatinus nos ipsorum deliberationi & conclusioni conformanter adherentes, ipsas gratias habere, & dictas Ecclesias & viros ecclesiasticos nostrorum Regni & Delphinatus quoad prædicta ad suam libertatem antiquam & juris communis dispositionem, quantum in nobis est, reducere, & in eadem libertate eos conservare & manutene, omnia in contrarium impedimenta submovendo, dignaremur. Nos igitur attendentes quòd sicut Sacerdotes debitores sunt ut veritatem quam audiverunt à Deo liberè prædicent, sic Princeps debitor est ut veritatem quam audivit à Sacerdotibus, præbatam quidem Scripturis, defendat fiducialiter, & efficaciter exequatur, habita prius deliberatione matura & tractatu diligenti cum pluribus de genere nostro Principibus aliisque viris notabilibus & sanosis, dictorum Prælatorum & aliorum virorum ecclesiasticorum & Procuratoris nostri supplicationem & requestam justam & rationabilem sanctorumque patrum & Conciliorum generalium decretis conformem repudiantes, eam in forma sicut præmittitur de nostra certa sententia duximus admittendam, prædictas deliberationes & conclusiones ratas habentes, dictas Ecclesias & viros ecclesiasticos quoad prædicta ad suam libertatem antiquam & juris communis dispositionem reducidos esse censimus, & quantum in nobis est reducidos, eosque in eadem libertate per nos de cetero manuteneri & conservari volumus per presentes mandantes & districtius injungentes dilectis & fidelibus Consiliariis nostris Gentibus nostrum præsens tenentibus & qui futurum tenebunt Parlamentum &c.* Verba ipsa referre volui, quoniam hæc est summa congregationis cui interfuerunt quamplures viri doctissimi; adeo ut Ioannes Iuvenalis de Vrsinis affirmet nullos ætate illa in universo orbe Christiano reperiri potuisse viros qui istos doctrina superarent. Quapropter mirum non est si causas hujus constitutionis sequens ætas descripsit in Pragmatica Sanctione. Ceterum

Cap. 10. §. 12.

Cap. 11. num. 3.

Tom. 1. Libert. 202. Vall. cap. 10. num. 9.

* montra bien la puissance du Roy en telle matiere.

Aussi en toute Christianité on en a bien sailly à travers de illuminables Clercs.